

Оксана БАБ'ЮК

викладач англійської мови

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола, м. Тернопіль, Україна

email: Babiuk.oksana@gmail.com

ВІДБІР ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ МОНОЛОГУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

У статті проаналізовано одиниці та критерії відбору професійно орієнтованого матеріалу для навчання майбутніх фахівців сфери туризму монологу англійською мовою. Визначено одиниці відбору професійно орієнтованого матеріалу: лексичні одиниці, друковані тексти, аудіо та відеофонограми. Виокремлено критерії відбору лексичних одиниць (уживаності та частотності, тематичності, сполучуваності, стройової здатності); текстів, аудіо та відеофонограм (автентичності, тематичності, професійної інформативності та практичної цінності, ситуативності, доступності та посиленості, соціокультурної цінності, вірцевості, авторитетності джерела, достатньої лексичної насиченості). Встановлено, що для фонограм актуальними є також критерії тривалості звучання та темпу мовлення, а для відеофонограм – ще й домінування відеоряду над аудіорядом.

Ключові слова: одиниці відбору, критерії відбору, майбутні фахівці сфери туризму, лексичні одиниці, тексти, фонограми, відеофонограми.

Постановка проблеми. На етапі розширення міжнародних зв'язків вітчизняних компаній, які працюють в туристичній сфері, особливої ваги набуває підготовка кваліфікованих фахівців, здатних здійснювати ефективне спілкування із закордонними колегами та презентувати вітчизняний туристичний продукт на міжнародних ринках. Поставлені задачі можливо розв'язати лише в умовах оптимізації процесу англомовної підготовки відповідних фахівців. Це повною мірою стосується і формування в них компетентності в монологічному мовленні, оскільки специфіка подальшої професійної діяльності може передбачати презентацію компанії та послуг іноземним партнерам і клієнтам, виступи на конференціях тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі існує низка досліджень, присвячених навчанню студентів нефілологічних

спеціальностей монологу іноземною мовою. Зокрема, Ю. С. Авсюкевич розроблено методику навчання презентації англійською мовою студентів економічних спеціальностей, Л. В. Боднар – методику навчання студентів технічних спеціальностей монологу французькою мовою з урахуванням їх навчальних стилів. Дослідження О. В. Ващило зосереджено на навчанні англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення майбутніх інженерів-механіків із використанням подкастів, а І. А. Федорової – на навчанні майбутніх економістів-міжнародників професійно спрямованого англійського монологічного мовлення. Суб'єктом навчання говоріння у дисертації Я. О. Дячкової є майбутні правознавці.

Постановка завдання. Попри увагу сучасних дослідників до проблеми навчання професійно орієнтованого монологу іноземною мовою, не розробленою у вітчизняній науці є методика формування професійно орієнтованої англійської компетентності в монологічному мовленні майбутніх фахівців сфери туризму. Створення методики передбачає відбір матеріалу, на якому базуватиметься запропонована підсистема вправ. Таким чином, відбір навчального матеріалу є важливим кроком у розробці відповідної методики, оскільки його характер значною мірою визначатиме специфіку вправ, етапність та прийоми роботи. Крім того, ефективно відібраний матеріал може слугувати потужним мотиваційним фактором, а також джерелом соціокультурної інформації, яку необхідно знати менеджерам туризму для ефективної діяльності в умовах міжкультурного спілкування.

Хоча питання відбору навчального матеріалу досліджувались у працях багатьох науковців (Н. Ф. Бориско, Н. К. Складенко, О. Б. Тарнопольський, С. П. Шатілов та ін.), проблема відбору професійно орієнтованого матеріалу для навчання майбутніх фахівців сфери туризму монологу англійською мовою залишається недостатньо обґрунтованою. Тому у нашій статті ми спробуємо заповнити цю лакуну, визначивши одиниці та критерії відбору навчального матеріалу.

Мета статті – обґрунтувати одиниці та критерії відбору навчального матеріалу для формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні майбутніх фахівців сфери туризму.

Виклад основного матеріалу. У методиці навчальний матеріал трактують як спеціально відібраний та методично організований матеріал, який студенти засвоюють у процесі навчання [1, 108].

При визначенні одиниць та критеріїв відбору ми враховуватимемо такі фактори:

- особливості професійної діяльності майбутніх фахівців сфери туризму;
- цілі формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні;
- вимоги програми;
- обсяг навчального часу;
- особливості організації навчального процесу, умови навчання (аудиторні заняття та позааудиторна самостійна робота; робота з Інтернет-ресурсами он-лайн та офф-лайн).

Оскільки ми навчаємо монологічного мовлення, одиницями відбору вважаємо лексичні одиниці, якими потрібно оволодіти для ефективної реалізації монологу англійською мовою, а також мовленнєвий навчальний матеріал, опрацювання якого сприятиме формуванню вмінь монологічного мовлення. Варто пояснити, що ми не розглядаємо в якості одиниці навчального матеріалу граматичний матеріал, оскільки відбір необхідних граматичних структур передбачено програмою. Увага до відбору лексичних одиниць зумовлена специфікою туристичного дискурсу та відповідно необхідністю володіння відповідною термінологією.

Ураховуючи специфіку навчання та подальшої професійної діяльності майбутніх фахівців сфери туризму, до мовленнєвого матеріалу відносимо аудіовізуальний, аудіо та друкований матеріал, який слугуватиме джерелом

інформації, мовленнєвих моделей, лексичного матеріалу та взірцем реалізації монологічного мовлення для студентів.

Наступним кроком є обґрунтування критеріїв відбору одиниць навчального матеріалу, під якими услід за Н. Ф. Бориско розуміємо основні ознаки матеріалу, за допомогою яких оцінюється доцільність або недоцільність його використання з певною навчальною метою [3, 104].

Аналіз низки наукових публікацій (Л. В. Боднар [2, 91]; Н. П. Жовтук [6, 79], А. М. Котловський [8, 90-91], І. Ю. Чорна [12, 99] та ін.) свідчить, що серед критеріїв відбору лексичних одиниць виділяють такі: сполучуваності, семантичної цінності, стилістичної необмеженості, частотності, словотвірної здатності, тематичності, практичної необхідності, професійної спрямованості, зразковості, стройової здатності.

З огляду на тематику нашого дослідження, викладені вище фактори та розуміння недоречності переобтяженості критеріями у зв'язку з обмеженістю в часі викладачів, виокремлюємо такі основні критерії відбору лексичних одиниць:

1) уживаності та частотності, що передбачає відбір найбільш уживаних лексичних одиниць, які використовують фахівці туристичної галузі і які найчастіше застосовуються у різних комунікативних ситуаціях;

2) тематичності, згідно з яким відбір лексичних одиниць здійснюється, перш за все, в межах тематики, передбаченої програмою, що зумовлює певною мірою пріоритетність предметного аспекту змісту навчання над мовним;

3) сполучуваності, що передбачає відбір лексичних одиниць, які здатні сполучатись з великою кількістю слів, а отже уможлиблюють розширення можливостей висловлювання студентів;

4) стройової здатності, який зосереджує особливу увагу на лексичних засобах дискурсивно-комунікативної рамки висловлювання, що відіграють важливу роль в організації змісту й побудови професійно орієнтованого монологу, зокрема, дискурсивних словах та конекторах [2, 91].

Нам також потрібно обґрунтувати критерії відбору мовленнєвого матеріалу – аудіовізуальних, аудіо та друкованих текстів.

Одним із найважливіших вважаємо критерій *автентичності*, що передбачає використання текстів, які носії мови продукують для носіїв мови, а не для потреб навчальної ситуації [11, 193]. Такі тексти слугують чудовим взірцем монологічного мовлення та джерелом інформації, мовленнєвих моделей. З іншого боку, для студентів, рівень володіння англійською мовою яких є зазвичай нижчий за B 2, такі тексти можуть бути доволі складними для сприйняття. Відповідно, як і інші науковці, ми вважаємо доцільним використовувати умовно-автентичні тексти, серед яких виділяють адаптовані носіями автентичні чи створені ними тексти для навчальних цілей [6, 80]. Хоча адаптований текст є простішим за автентичний, у ньому зазвичай присутні всі основні характеристики автентичного тексту. Значною перевагою автентичних текстів є те, що вони відображають ситуації реального спілкування в професійній галузі, а також викликають емоційну та мовленнєву реакцію [7, 79], що особливо важливо в умовах навчання монологу. Крім того, автентичні тексти позитивно впливають на мотивацію студентів до вивчення англійської мови загалом та оволодіння монологічним мовленням зокрема.

Критерій *тематичності* передбачає відбір текстів з урахуванням тематики, передбаченої програмою. Для здійснення відбору ми проаналізували програми різних закладів вищої освіти (Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та ін.), які продемонстрували подібність тематичного розподілу. У результаті ми встановили, що відбір текстів повинен здійснюватися в межах таких тематичних блоків: 1) туристична галузь; 2) туристичні принади, 3) туроператори, 4) туристичні мотиви, 5) туристичні агенції, 6) транспорт, 7) проживання, 8) маркетинг та реклама в туристичній сфері.

Критерій *професійної інформативності та практичної цінності* передбачає відбір текстів, у яких представлена інформація: 1) відповідає

сучасному стану справ у туристичній галузі; 2) сприяє не лише розширенню мовних, але й предметних знань студентів; 3) є професійно значимою для майбутніх фахівців; 4) може бути використана в подальшій професійній діяльності; 5) сприяє реалізації міжпредметних зв'язків. При цьому варто пам'ятати, що матеріали не мають бути інформаційно перенасиченими, оскільки це призводить до розпорошення уваги, неможливості зосередитись на головному тощо [5, 88]. Крім того, викладач повинен бути в цілому обізнаним зі змістом дисциплін фаху чи працювати у співпраці з викладачами предметів професійного циклу.

Критерій *ситуативності* зумовлює необхідність відбору текстів, які, по-перше, демонструють мовленнєву (та немовленнєву) поведінку фахівців у різних ситуаціях спілкування, і, по-друге, стимулюють навчальну мовленнєву активність студентів, створюючи ситуації для спілкування та висловлювання власних суджень чи презентації певної інформації. Крім того, за цим критерієм комунікативні ситуації розглядають як одиницю організації навчального процесу [5, 86].

Критерій *доступності та посильності* передбачає, по-перше, відповідність тексту рівню англomовної комунікативної компетентності студентів і, по-друге, кореляцію із предметними знаннями студентів. При цьому бажано, щоб текст містив певні мовні та мовленнєві труднощі – у такому випадку студенти будуть розвивати власні навички та вміння.

Критерій *соціокультурної цінності* означає відбір навчального матеріалу, який містить цікаві та важливі для майбутніх фахівців туристичної галузі відомості про визначні місця, історію, події, пов'язані з певними туристичними місцями, ознайомлення з притаманними англomовній культурі формами спілкування, нормами мовленнєвої та немовленнєвої поведінки як носіїв англійської мови загалом, так і представників професії. Урахування зазначеного критерію сприяє реалізації практичної та освітньої цілей навчання, зокрема удосконаленню вмінь монологічного мовлення з урахуванням лінгвосоціокультурних особливостей.

Критерій взірцевості передбачає не лише демонстрацію мовлення, типового в умовах міжкультурного спілкування для представників професії, а й ознайомлення студентів із монологічними висловлюваннями, які можна трактувати як ефективні і використовувати як взірець для студентів з огляду на мовленнєве оформлення, структуру, використання засобів, що сприяють досягненню мети та впливу на аудиторію, застосування паралінгвістичних засобів тощо.

Важливим, на наш погляд, є також *критерій достатньої лексичної насиченості*, який передбачає наявність в тексті лексичних одиниць, які часто вживаються в професійному дискурсі фахівців сфери туризму, що уможливорює їх ефективний відбір та можливість подальшого використання в монологічному мовленні студентів. Сказане, однак, не означає перенасиченості текстів новими лексичними одиницями, які утруднюватимуть їх сприйняття та розуміння. Критерій достатньої лексичної насиченості не суперечить критерію доступності та посиленості, обґрунтованому нами вище. Крім того, важливо, щоб у текстах вживались лексичні одиниці, вивчені студентами раніше. У такому випадку відбувається автоматизація дій з ними та сприйняття у інших контекстах, що сприяє формуванню гнучкості лексичної навички.

На сучасному етапі значну кількість корисного навчального матеріалу можна знайти у мережі Інтернет. Це, зокрема, сайти відомих каналів, які демонструють передачі про подорожі, відпочинок, сайти туристичних компаній, відеоблоги тощо. Тому особливої ваги набуває *критерій авторитетності джерела*, що забезпечуватиме не лише відповідність поданої інформації сучасному стану справ, але й належне мовленнєве та мовне оформлення висловлювання. Зазначимо, що даний критерій повинен застосовуватись не лише при відборі матеріалів з мережі Інтернет, а й з інших джерел.

При відборі відеофонограм важливим є також критерій *домінування відеоряду над аудіорядом* [9, 77], оскільки в такому випадку відеоряд, який домінує, сприятиме кращому розумінню інформації. Погоджуємось із

Н. І. Гупкою-Макогін, що мовне, мовленнєве оформлення та змістове наповнення відеофонограми може бути дещо складнішим порівняно із фонограмою, що уможлиблюється готовністю студентів до сприйняття насамперед зорового компонента відеофоноінформації, впливом на різні органи (зоровий, яким сприймається загалом 80-90 % інформації, слуховий); залученням візуальних опор, якою є власне відеоряд [4, 78].

Серед кількісних критеріїв для друкованих текстів доцільно було б виділити обсяг тексту, для аудіо та відеофонограм – *тривалість звучання та темп мовлення*. Однак, щодо обсягу друкованого тексту зазначимо, що ми не встановлюємо чітких меж, оскільки нас більше цікавить змістове наповнення. Для самостійного опрацювання тексти можуть бути більші за обсягом, ніж ті, з якими студенти ознайомлюються в аудиторії.

Враховуючи дані психології, згідно з якими сенсорна втома настає після 4-7 хвилин звучання [10, 187], що особливо актуально у випадку фонограми, яка не передбачає відеоряду і відповідно швидше викликає сенсорну втому [4, 78], вважаємо оптимальною тривалість аудіотекстів у цих межах, хоча допускаємо можливість дещо більшої тривалості звучання аудіотекстів за необхідності. При цьому слід враховувати й змістову та мовну складність тексту. Для відеофонограм тривалість може бути довшою, оскільки відеоряд полегшує сприймання та відповідно сенсорна втома настає пізніше.

Щодо темпу мовлення, вважаємо оптимальним середній темп, який для англійської мови становить 140-150 слів за хвилину тощо. На нашу думку, не варто демонструвати студентам темп, повільніший за середній, оскільки передбачається, що вже студенти першого курсу повинні володіти мовою на рівні B 1, що уможливлює прослуховування аудіотекстів у середньому темпі. Однак, до питання варто підійти з певною мірою гнучкості. Зокрема, потрібно також враховувати інші параметри складності текстів. Наприклад, якщо у тексті вжито доволі багато нових лексичних одиниць, темп мовлення може бути дещо повільнішим. І навпаки, не складні у мовному та змістовому аспектах тексти можуть мати дещо швидший темп мовлення.

Висновки і перспективи досліджень. Таким чином, одиницями відбору професійно орієнтованого матеріалу для навчання майбутніх фахівців сфери туризму монологу англійською мовою визначено лексичні одиниці, друковані тексти, аудіо та відеофонограми. Критеріями відбору лексичних одиниць виокремлено такі: уживаності та частотності, тематичності, сполучуваності, структурної здатності. Відбір друкованих текстів, аудіо та відеофонограм доцільно здійснювати з урахуванням критеріїв: автентичності, тематичності, професійної інформативності та практичної цінності, ситуативності, доступності та посиленості, соціокультурної цінності, вірцевості, авторитетності джерела, достатньої лексичної насиченості. Крім того, для фонограм актуальними є також критерії тривалості звучання та темпу мовлення, а для відеофонограм – ще й домінування відеоряду над аудіорядом.

Важливо, щоб студенти були обізнані із зазначеними критеріями, оскільки при підготовці самостійних висловлювань їм доведеться шукати інформацію, а отже й здійснювати відбір текстів. Із цією метою в нашій підсистемі вправ будуть передбачені вправи, які навчатимуть студентів підбирати корисний навчальний матеріал, що слугуватиме не лише джерелом певної інформації, але й взірцем монологічного висловлювання, стимулом до подальшого вивчення англійської мови.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці підсистеми вправ для навчання майбутніх фахівців сфери туризму монологу англійською мовою.

Список використаних джерел

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков). СПб: «Златоуст», 1999. 472 с.
2. Боднар Л. В. Методика навчання французького професійно спрямованого монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей з урахуванням їх навчальних стилів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2011. 334 с.
3. Бориско Н. Ф. Концепция учебно-методического комплекса для практической языковой подготовки учителей немецкого языка (на материале интенсивного обучения). Монография. К. : Изд. центр КГЛУ, 1999. 268 с.
4. Гупка-Макогін Н. І. Навчання майбутніх фахівців з міжнародної економіки професійно орієнтованого англомовного аудіювання у процесі самостійної роботи: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2016. 286 с.

5. Дьячкова Я. О. Формування професійно спрямованої англомовної компетентності в говорінні у майбутніх правознавців: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. К, 2014. 317 с.
6. Жовтук Н. П. Методика формування у майбутніх учителів лексичної компетентності у процесі навчання англійської мови після німецької: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2015. 317 с.
7. Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. К., 2012. 770 с.
8. Котловський А. М. Формування англомовної лексико-граматичної компетентності в говорінні майбутніх економістів у процесі самостійної роботи: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2017. 253 с.
9. Новоградська-Морська Н. А. Навчання майбутніх маркетологів професійно орієнтованого аудіювання з використанням автентичних англомовних відеофономатеріалів: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. К., 2014. 228 с.
10. Соболева Н. И. Обучение аудированию русской речи (1 сертификационный уровень) / Н. И. Соболева // Традиции и новации в профессиональной деятельности преподавателя русского языка как иностранного. М. : РУДН, 2002. С. 184–193.
11. Халеева И. И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи. М.: Высшая школа, 1989. 238 с.
12. Чорна І. Ю. Формування у майбутніх маркетологів англомовної лексичної компетентності в письмі засобом кейс-технології: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2017. 268 с.

References

1. Azimov Je. G., Shhukin A. N. (1999). *Slovar' metodicheskikh terminov (teoriya i praktika prepodavaniya jazykov) [Dictionary of terms (theory and practice of a foreign language teaching)]*. SPb: «Zlatoust», 472 [in Russian].
2. Bodnar L. V. (2011). *Metodyka navchannja francuzkogo profesijno sprjamovanogo monologichnogo movlennja studentiv tehnicnyh specialnostej z urahuvannjam ih navchalnyh styliv [Methods of teaching professional French monologue to technical students according to their learning styles]*. Candidate thesis. Kyiv [in Ukrainian].
3. Borisko N. F. (1999). *Koncepcija uczebno-metodicheskogo kompleksa dlja prakticheskoi jazykovoji podgotovki uchitelej nemeckogo jazyka (na materiale intensivnogo obuchenija) [Concept of a teaching aids for practical language training of German language teachers (on the basis of intensive learning)]*. Monografija. K. : Izd. centr KGLU, 268 [in Russian].
4. Gupka-Makogin N. I. (2016). *Navchannja majbutnih fahivciv z mizhnarodnoi' ekonomiky profesijno orijentovanogo anglomovnogo audijuvannja u procesi samostijnoi' roboty [Teaching future international economics specialists professionally oriented English listening in self-study work]* Candidate thesis. Ternopil [in Ukrainian].
5. D'jachkova Ja. O. (2014). *Formuvannja profesijno sprjamovanoi anglomovnoi' kompetentnosti v govorinni u majbutnih pravoznavciv [Formation of professionally oriented English speaking competence of future lawyers]*. Candidate thesis. Kyiv [in Ukrainian].
6. Zhovtjuk N. P. (2015). *Metodyka formuvannja u majbutnih uchyteliv leksychnoi' kompetentnosti u procesi navchannja anglijskoi movy pislja nimeckoi [Methods of future teachers' lexical competence forming in teaching English after German]*. Candidate thesis. Ternopil [in Ukrainian].
7. Zadorozhna I. P. (2012). *Teoretyko-metodychni zasady organizacii samostijnoi roboty majbutnih uchyteliv z ovolodinnja anglomovnoju komunikatyvnoju kompetencijeju [Theoretical and methodological foundations of future teachers' self-study work organization on acquiring communicative competence in English]*. Doctoral thesis. Kyiv [in Ukrainian].

8. Kotlovskij A. M. (2017). *Formuvannja angломovnoi leksyko-gramatychnoi kompetentnosti v govornini majbutnih ekonomistiv u procesi samostijnoi roboty [Building prospective economists' lexical and grammatical competence in speaking within independent work]. Candidate thesis.* Ternopil [in Ukrainian].

9. Novogradska-Morska N. A. (2014). *Navchannja majbutnih marketologiv profesijno orijentovanogo audijuvannja z vykorystannjam avtentychnyh angломovnyh videofonomaterialiv [Teaching prospective marketers professional listening on the basis of authentic English video and audio]. Candidate thesis.* Kyiv [in Ukrainian].

10. Soboleva N. I. (2002). *Obuchenie audirovaniju russkoj rechi (1 sertifikacionnyj uroven') [Teaching Russian listening skills (1 certificate level)].* Tradicii i novacii v professional'noj dejatel'nosti prepodavatelja russkogo jazyka kak inostrannogo. M. : RUDN. [in Russian].

11. Haleeva I. I. (1989). *Osnovy teorii obuchenija ponimaniju inozjazychnoj rechi [Foundations of theory of foreign language listening comprehension].* M.: Vysshaja shkola, 1989, 238 [in Russian].

12. Chorna I. Ju. (2017). *Formuvannja u majbutnih marketologiv angломovnoi leksychnoi kompetentnosti v pysmi zasobom kejs-tehnologii [Formation of English lexical competence in written communication of prospective marketers by means of case technology]. Candidate thesis.* Ternopil [in Ukrainian].

Бабьук О. В. Отбор профессионально ориентированного материала для обучения будущих специалистов туристической отрасли монолога на английском языке

В статье проанализированы единицы и критерии отбора профессионально ориентированного материала для обучения будущих специалистов туристической отрасли монолога на английском языке. Определены единицы отбора профессионально ориентированного материала: лексические единицы, тексты, аудио и видеофонограммы. Обоснованы критерии отбора лексических единиц – частотности употребления, тематичности, сочетаемости, строевой способности; текстов, аудио и видеофонограмм – автентичности, тематичности, профессиональной информативности и практической ценности, ситуативности, доступности, социокультурной ценности, образцовости, авторитетности источника, достаточной лексической наполненности. Установлено, что для фонограмм актуальными являются также критерии длительности звучания и темпа речи, а для видеофонограмм – еще и доминирования видеоряда над аудиорядом.

Ключевые слова: единицы отбора, критерии отбора, будущие специалисты туристической отрасли, лексические единицы, тексты, фонограммы, видеофонограммы.

Babiuk O. Professional materials selection for teaching English monologue to prospective specialists in the field of tourism

The article deals with the problem of professional materials selection for teaching English monologue to prospective specialists in the field of tourism. The units and criteria of professional materials selection have been analyzed in the article with the view of typical professional responsibilities, aims of forming competence in speech production, the requirements of the program, the duration of learning, the conditions and sources available. Lexical units, texts, audio and video have been determined as the main selection units. The criteria of lexical units selection (frequency of usage, topicality, compatibility, ability to build coherence) as well as texts, audio and video selection (authenticity, topicality, professional and practical value, situational value, correspondence to the level of students' English language proficiency, sociocultural value, exemplarity, the authority of the source, lexical variety) have been grounded. Authenticity does not

reject the use of adapted materials on condition they have been adapted by native speakers. It has been determined that, besides the mentioned, the criteria of duration (approximately 4-7 minutes for audio) and rate of delivery (about 150 words per minute) are important for selection of audio and video. The criteria of video dominance over the audio should also be applied as in such case it will promote students' comprehension.

Key words: selection units, selection criteria, prospective specialists in the field of tourism, lexical units, texts, audio, video.